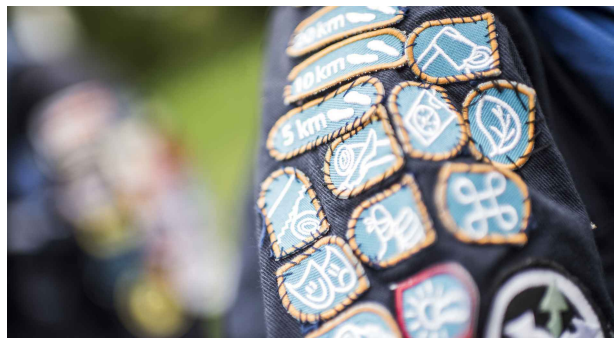

Filosof: Vi konkurrerer med os selv

For nylig besluttede De Grønne Pigespejdere at tage duelighedsmærkerne af deres spejderuniformer, da de skabte ulighed i spejderbevægelsen. Foto: Asger Ladefoged/Ritzau Scanpix

27. december 2019, kl. 0:00, opdateret 31. december, kl. 7:40

Anders Fogh Jensen

Konkurrencen er blevet en måde, vi alle sammen er fokuserede på præstationer på. Ikke for at overgå hinanden, men for konstant at overgå os selv, skriver filosof Anders Fogh Jensen

I de forgange uger har en sag her i Kristeligt Dagblad vakt opmærksomhed. Det er De Grønne Pigespejders beslutning om at tage duelighedsmærkerne af skjorterne, fordi de bidrog til en præstationskultur og dermed hæmmede inklusionen i spejderbevægelsen.

Her overfor har det med rette været indvendt, blandt andre af Svend Brinkmann, at der for det første ikke er noget i vejen med at øve sig og at få anerkendelse for at være blevet bedre. For det andet, at spejderbevægelsen i forvejen er et af de mest inkluderende steder og netop kan give anerkendelse til de, der ikke er så gode til fodbold og afvises fra førsteholdet eller de, der ikke er så gode til at bøje verber og får lavere karakterer i skolen.

Jeg sympatiserer meget med sidstnævnte standpunkt, og jeg vil tilføje, at jeg ikke tror, at vi gør noget godt ved at lukke øjnene for et anerkendelsesbehov i hver enkelt. At blive inkluderet i et selskab, hvor alle pr. definition er lige gode, nivellerer ikke al konkurrence. Nogle er stadig bedre til at snitte, tænde bål og binde knob end andre, nogle er bedre til at få venner og mere socialt duelige. Og det ved man godt som deltager i disse egalitære selskaber.

Imidlertid tror jeg, at vi i denne fokus på konkurrencesamfundet har undervurderet det. Vi tror, at konkurrencen består imellem individer, grupper og klasser, men det er efterhånden kun en mindre væsentlig del af det. Ja, vi giver os undertiden til at pege på politikere eller strukturer, som frembringer denne konkurrence, som for eksempel optagelse på baggrund af karakterer på de videregående uddannelser som årsag til, at gymnasieeleverne kaster sig ud i konkurrence med hinanden. Eller som nu, at det er duelighedsmærkerne og deres synlighed på skjorten, der skaber mellemmenneskelig konkurrence.

For det første kunne det jo være, at vi har undervurderet, hvor vigtigt det rent psykologisk er at føle sig i den bedre halvdel, hvis ikke som en af de bedste, hvis ikke den bedste. Og at bortretoucheringen af mærker og karakterer ikke fjerner denne vigtighed. For det andet kan det være, at denne konkurrence også undertiden er basis for en morskab, som det jo tydeligt ses i sportens verden – idet jeg straks vil medgive, at det ikke altid er morsomt.

Det, jeg tror, at man har undervurderet, er, at konkurrence ikke længere er relativt mellem individer og grupper, men at konkurrencen har absoluteret sig. Den er blevet en måde, vi alle sammen er fokuserede på præstationer på, ikke for at overgå hinanden, men for konstant at overgå os selv.

Lad mig give et eksempel: For nylig anskaffede jeg mig et golfur, fordi man nu om dage konkurrerer på golfbanen ved at lade sin afstandsbedømmelse aflaste af et gps-ur. Dette ur har som alle lignende ure også en skridttæller. Og uret opfordrer mig jævnlige – helt uopfordret – til at opsætte konkurrencer for, hvor meget jeg skal bevæge mig, og hvor meget energi jeg skal forbrænde i løbet af det næste stykke tid. Når den slags teknologier så let flytter ind i vores hverdag, så er det, fordi konkurrencen allerede er absoluteret, og selvforholdet er blevet et konkurrenceforhold.

Så: Det hjælper ikke at fjerne disse mærker, de vil højest få nogle af de dygtigste til at føle sig lidt snydt. Og mere alvorligt: Vi ligger allerede under for en destruktiv tvang, der består i en uophørlig selvkonkurrence, der gør, at vores arbejdsgivere ikke længere behøver at presse os, for det gør vi selv. Et sådant opgør ville kræve et nyt diktum: Jeg ønsker ikke at blive bedre.